

20.9.2018

Liikenne- ja viestintäministeriö

Lausuntopyynnön diaarinumero: LVM/1436/03/2018
(<https://www.lausuntopalvelu.fi>) Vastausaika päättyy 1.10.2018

**Meri-Lapin kehittämiskeskuksen lausunto
LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN ASETUKSEKSI
MAANTEIDEN JA RAUTATEIDEN RUNKOVERKOSTA JA NIIDEN PALVELUTASOSTA**

Kansallisesti runkoverkkoasetus antaa perusteet liikenneinfrastruktuurin kehittämiseksi. Palvelutason määrittelyllä varmistetaan Suomen kilpailukykyä ja alueellista saavutettavuutta.

Liikenneviraston esitys pitää sisällään Etelä- ja Keski-Suomen osalta runkoverkkomallin, joka perustuu eri kokosiin renkasiin. Lapissa samantyyppiset ratkaisut eivät kaikilta osin ole mahdollisia. Lapin runkoverkko on rakennettava nykyisten valtateiden pohjalle, joilla turvataan kansainväliset yhteydet, kasvavan matkailun tarpeet, elinkeinoelämän kehittämisedellytykset ja saavutettavuus maantie- ja rautatieliikenteessä.

Koko Lapin ja erityisesti läntisen Lapin näkökulmasta Valtatie 21 (Vt 21) Tornio-Kilpisjärvelle ja edelleen Tromssaan vahvistaa liikenteellisesti hyvän tiestön länsirajalta Ruotsiin ja Norjaan. Näin Suomesta olisi korkeatasoinen runkoverkkoyhteys jokaiseen naapurimaahan Norja mukaan lukien. Tromssa on Pohjois-Norjan suurin ja merkittävin kaupunki. Länsi-Lappi puolestaan alueellisesti Suomen merkittävimpiä matkailukeskittymiä (mm. Ylläs-Levi, Pallas-Olos), jossa liikennemäärät ovat kausiluonteisesti erittäin suuria.

Pohjois-Suomen elinkeinoelämän sekä erityisesti Meri-Lapin teollisuuden keskittymän, joka muodostaa noin 8 % Suomen viennistä, logistisen kilpailukykyyn sekä Lapin henkilöliikenteen kehittämisen kannalta maantie- ja rataliikenteen runkoverkon tulee kytkeytyä lähialueiden Ruotsin ja Norjan markkinoille sekä teollisuuden raaka-ainelähteille. Siksi on perusteltua, että kansainväliset rajat ylittävä E 8 Tornio-Kilpisjärvi sekä rataosuudet Tornio-Kolari ja Keminmaa-Tornio -ratayhteys saavat liikenteen runkoverkkostatuksen.

Eurooppatie 8 (E 8) Tornio-Kilpisjärvi sekä Tornio-Kolari ratayhteyden runkoverkko-statusta puoltavat myös mm. seuraavat seikat:

- Kansallisen ja kansainvälisen liikenteen määrä E 8:lla on jo nykyisellään huomattava ja se tulee edelleen kasvamaan. Suurin kasvu aiheutuu matkailun lisääntymisestä ja Pohjois-Norjasta etelään suuntautuvan tavaraliikenteen kasvusta. Tien nykyinen turvallisuuden taso on

puutteellinen, tiellä sattuu paljon onnettomuuksia ja rekkaliikenteen osuus on huomattava, esim. Kolari-Muonio välin rekkaliikenne on 26 % kokonaisliikennemäärästä.

- Länsi-Lappi on Meri-Lapin metsäteollisuuden keskeinen puuraaka-aineen hankinta-alue. Metsä Group suunnittelee toteuttavansa Äänekosken tyyppisen biotuotetehtaan, jolloin raakapuun hankintamäärät kaksinkertaistuvat lähes 6,5 miljoonaan kuutiometriin. Suunnitteluvaiheessa olevan Kaidin Kemian bio-diesel laitoksen puuhankintamäärä on arvioiden mukaan lähes 2,8 miljoonaa kuutiometriä. Puuraaka-aineen rautatiekuljetukset lisääntyvät merkittävästi Kolarin suunnalta.
- Kolarin Hannukaisen rautamalmikaivoksen toteutuessa rautarikasteen kuljetusmäärät ovat noin 2-3 miljoonaa tonnia vuodessa. Kolari-Tornio -rataosuuden sähköistäminen tehostaa ko. välin kuljetustehokkuutta noin kolmanneksella.
- Länsi-Lapin matkailu Ylläksen, Pallaksen, Muonion ja Kilpisjärven alueilla on kasvanut jopa yli 10 % vuosittain ja sillä on edelleen todella merkittävä kasvupotentiaali. Kasvava matkailu edellyttää henkilöliikenneinfrastruktuurin kehittämistä.
- E 8:n ja rataverkon kehittäminen Jäämeren ja Tromssan suuntaan turvaa myös Suomen huoltovarmuutta esim. kriisitilanteissa, jolloin Itämeri on suljettuna.
- E 8 on tietyltä osalta myös ns. älytie. Tätä statusta tulee laajentaa koko E8-tiestöön Tornioista pohjoiseen osana runkoverkkoa.
- E 8 kehittää Suomen yhteyksiä Pohjois-Norjaan ja -Ruotsiin ja esimerkiksi valtatie E 8:n päätepisteeseen Tromssan kaupunkiin, joka on Pohjois-Norjan öljy- ja kaasuenteollisuuden kasvukeskus. Tromssan väestöpohjan on arvioitu kasvavan 100 000 asukkaaseen.

Eurooppatie 8:n Tornio-Kilpisjärvi ja rataverkon Tornio-Kolari lisääminen kansalliseen maantie- ja rautateiden runkoverkkoon palvelee koko Suomen teollisuuden ja elinkeinoelämän kehittämistä sekä kansainvälisesti yhteyksiä Pohjois-Norjaan ja -Ruotsiin. On kansallisen edun mukaista, että ne ovat osa Suomen maantie- ja rautateiden runkoverkkoa.

MERI-LAPIN KEHITTÄMISKESKUS

Markku Hukkanen
seutupäällikkö